

OLEANNA

Av

David Mamet

Oversatt av Kyrre Haugen Bakke

Redigert til monolog ved opptaksprøve, Høyskolen Kristiania

CAROL:

Lærer. Jeg kom hit for å gjøre deg en *tjeneste*. Fordi du selv ba om det. Kanskje jeg ikke burde ha gjort det. Men jeg gjorde det. På vegne av meg selv, og på vegne av gruppa mi. Og du snakker om bedømmelseskomiteen, der ett av medlemmene er kvinne, som du godt vet. Og selv om du kanskje kaller det Uskyldig Moro, eller et Historisk Sitat, eller En Glipp, eller Alt Ovenstående, så er det å bruke uttrykket Aktverdige Menn om bedømmelseskomiteen, det er en nedsettende bemerkning. Det er en sexistisk bemerkning, og å overse den, er det samme som å godta at slike holdninger fortsetter å eksistere. Det er en bemerkning...Det er et *faktum*...og den historien som jeg siterer er *motbydelig* og *snobbete* og *manipulerende* og *pornografisk*. Hva er det som gir deg *rett* til. Ja. Til å snakke til en kvinne som privat...Ja.Ja. Unnskyld meg. Unnskyld meg. Du tror du kan tillate deg..du sier det selv. Å *spankulere*. Å *posere*. Å «opptre». Å «innkalle meg hit». Hm? Du sier at høyere utdanning er en vits. Og behandler det på den måten også, du *behandler* det på den måten. Og *innrømmer* at du trives med å spille *patriark* på forelesningene. Med å innvilge *ditt*. Å nekte *datt*. Å omfavne studentene dine. Hvordan kan du nekte for det. Du gjorde det mot meg. *Her*. Du *gjorde* det..Du *innrømmer* det. Du elsker Makten. Til å *avvike*. Til å *fantasere*, til å overskride...til å *overskride* enhver norm som er satt for oss. Og du synes det er sjarmerende at du «stiller spørsmål» ved denne trangen hos deg selv til å håne og ødelegge. Men du burde stille spørsmål ved det. Lærer. Og du velger de tingene du mener er til *fordel* for deg: publisering av bøker, *fast ansettelse*, og de skrittene som skal til for å skaffe seg alt det der, de kaller du «harmløse ritualer». Og så tar du de skrittene. Selv om du sier at det er hykleri. Men når det gjelder forhåpningene til studentene dine. Til *hardt arbeidende studenter*, som begynner her, som sliter som *slaver* for å begynne på universitetet – du har ingen anelse om hva det har kostet meg å komme hit – du *håner* oss. Du kaller utdanning «akademisk mobbing», og der du sitter i din overbeskyttede, elitistiske posisjon, så tar du vår forvirring som en *vits*, og alt vi håper på og sliter for også. Så sitter du der og sier «hva har jeg gjort?»

og ber meg om å forstå at *du* også har forhåpninger. Men jeg skal si deg noe. Jeg skal si deg. At du er motbydelig. Og at du utnytter andre. Og hvis du er i besittelse av ett gram av den indre redeligheten du skriver om i boka di, så får du se inn i deg selv og se det jeg ser. Og så kan du oppdage en avsky som er like stor som min. God ettermiddag.